

29 januari 2016

Onderwerp

VNG reactie op brief aan Tweede
Kamer inzake de Wkkgz en Wmo
d.d. 22 december 2015

Ons kenmerk

ECSD/U201600160

Telefoonnummer

(070) 373 8393

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor VWS
Postbus 20001
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor VWS,

Op 22 december 2015 hebben minister Schippers en staatssecretaris Van Rijn uw Kamer een brief gestuurd waarin zij uw opvatting vragen over de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (hierna Wkkgz) in relatie tot de Wmo. Aanleiding voor deze brief was de door de SP ingediende motie om de bepalingen van de Wkkgz van toepassing te doen zijn op aanbieders van ondersteuning op grond van de Wmo 2015, met een toespitsing op de klachten en geschillenregeling van de Wkkgz. Deze motie is ingediend tijdens de plenaire behandeling in de Eerste Kamer van het wetsvoorstel Wkkgz op 29 september 2015.

Met deze brief brengt de VNG haar standpunt over de motie onder uw aandacht en verzoekt u dit standpunt te betrekken bij uw beraadslagingen. Het zal uw Kamer niet verbazen dat de VNG de motie betreurt en hoopt dat deze niet zal worden uitgevoerd. Onze argumenten daarvoor zijn:

1. Vergaande reikwijdte van de motie maakt gemeenten tot uitvoerders van rijksbeleid

De reikwijdte van de motie gaat verder dan het klachtrecht en vraagt de gehele Wkkgz van toepassing te doen zijn op aanbieders van Wmo-ondersteuning. De Wkkgz regelt rechtstreeks de verplichtingen waaraan aanbieders moeten voldoen. De IGZ neemt in dat geval de toezichtsrol van de gemeente over. Gemeenten spelen geen zelfstandige rol meer en worden uitvoerders van rijksbeleid. De vernieuwing van de ondersteuning van onderaf, een jaar geleden nog de belangrijkste doelstelling van de decentralisatie, wordt een halt toegeroepen. De VNG kan zich niet voorstellen dat dit uw bedoeling is.

2. Motie is in strijd met eerdere besluitvorming en vraagt een wetwijziging

De motie gaat in tegen door uw Kamer eerder genomen besluiten bij de behandeling van het wetsvoorstel Wmo 2015. Uw Kamer heeft toen besloten om landelijke kwaliteitswetgeving, waaronder de Wkkgz, niet van toepassing te doen zijn op de maatschappelijke ondersteuning omdat de verantwoordelijkheid daarvoor naar de gemeente is gedecentraliseerd. Voor de uitvoering van de motie is een wijziging nodig van de Wmo 2015. De paragrafen over toezicht zouden nietig moeten worden verklaard. Wij vragen ons af of de Tweede Kamer dat, zo kort na de invoering van de Wmo 2015,

wenselijk zou vinden. Horizontaal toezicht is er nu juist op nadrukkelijk advies Raad van State in gezet bij de wetsbehandeling. Wij zijn van mening dat de argumenten waarmee de Kamer toen akkoord ging, nog steeds van toepassing zijn.

3. Toezicht

Gemeenten zijn volop bezig om het toezicht lokaal te regelen. De helft van de gemeenten heeft afspraken gemaakt met de GGD. De samenwerkende GGD-en wisselen kennis op dit vlak uit en hebben al een concept-toetsingskader ontwikkeld. Als het Wmo toezicht landelijk geregeld zou worden, zijn alle inspanningen om dit lokaal goed te borgen voor niets geweest.

4. Het bestaande klachtrecht in de Wmo veroorzaakt geen administratieve lasten voor de aanbieders

De huidige wetgeving veroorzaakt voor aanbieders voor wat betreft het klachtrecht geen extra administratieve lasten. Gemeenten bepalen zelf voor welke aanbieders zij een klachtenregeling verplicht stellen en leggen dit vast in de verordening. Uw Kamer heeft amendement 832 aangenomen mede met de bedoeling dat gemeenten geen eigen eisen kunnen stellen aan de inhoud van een klachtenregeling bij de aanbieders. In de huidige situatie hebben aanbieders dus de ruimte om voor klachten over Wmo ondersteuning dezelfde regeling te hanteren als voor klachten over zorg uit het Wlz of Zvw domein.

In de Wkkgz is de klachtenbehandeling niet in detail geregeld. Een verdere harmonisatie van klachtenregelingen op grond van de Wkkgz valt niet te verwachten. Uitbreiding van de Wkkgz naar het Wmo-domein zal dat niet veranderen.

De VNG heeft haar leden geadviseerd om van alle aanbieders van Wmo ondersteuning te vragen dat zij een klachtenregeling hebben. Uit het in de brief geciteerde onderzoek door VWS onder een dertigtal verordeningen blijkt dat gemeenten het advies van de VNG hebben overgenomen. Kort gezegd: de motie biedt een oplossing voor een niet bestaand probleem en is overbodig.

5. Nodig is betere samenwerking tussen domeinen en betere voorlichting aan burgers

De motie biedt geen oplossing voor het door de Eerste Kamer geconstateerde probleem dat burgers vaak niet weten waar zij een klacht kunnen indienen. Wij zijn van mening dat dit probleem te maken heeft met de veranderingen die de decentralisaties voor alle partijen te weeg hebben gebracht. Het kost tijd voordat al die veranderingen in de praktijk goed zijn geland. Anders dan voor 2015, zijn de grenzen tussen de Zvw, Wmo en Wlz niet scherp afgebakend. Het is niet altijd duidelijk welk stelsel verantwoordelijk is voor de zorg en ondersteuning. Verzekeraars, zorgkantoren, aanbieders en gemeenten moeten nog veel meer en beter met elkaar samenwerken en afstemmen om te voorkomen dat sommige cliënten van het kastje naar de muur gestuurd worden of tussen de wal en het schip van de stelsels vallen. Naast intensieve samenwerking tussen partijen, is goede voorlichting aan burgers essentieel. Cliënten kunnen hun klacht indienen bij de aanbieder die de ondersteuning levert, maar kunnen ook altijd terecht bij de gemeentelijke klachtenregeling. Gemeenten werken hard aan de optimalisatie van hun voorlichting. Recentralisatie van aspecten van de Wmo helpt burgers noch gemeenten. Het gaat er nu om dat gemeenten het vertrouwen krijgen dat zij burgers goed kunnen ondersteunen.

Wij hopen en verwachten dat onze argumenten er toe zullen bijdragen dat uw Kamer deze motie afwijst.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad